

به نام خدا

۴۱۱۸۱۰۶

متغیر در پژوهش و ابزارهای اندازه‌گیری آن

نویسندگان

جواد زرعلی

عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان،

حسین درخشانی

مدرس دانشگاه فرهنگیان

زهره کمیلی

مدرس رسمی آموزش و پرورش،

زهره کمیلی

مدرس رسمی آموزش و پرورش

انتشارات نسل روشن

عنوان و نام پدیدآور: متغیر در پژوهش و ابزارهای اندازه‌گیری آن / نویسندگان جواد یارعلی... [و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: نسل روشن، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۱۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۷۱۶۵-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: نویسندگان جواد یارعلی، حسین درخشنده، زهرا کمیلی، زهره کمیلی.

موضوع: تحقیق -- روش‌شناسی

موضوع: Research -- Methodology

موضوع: تحقیق -- روش‌های آماری

موضوع: Research -- Statistical methods

سۀ افزوده: یارعلی ایزدخواستی، جواد، ۱۳۴۹-

رده: بی‌کنگه: Q۱۸۰/۵۵

ه بندی دیویی: ۰۰۱/۴۲

شمار کتابخانه: ۶۱۷۰۴۳۲

نام کتاب: متغیر در پژوهش و ابزارهای اندازه‌گیری آن

ناشر: انتشارات نسل روشن

نویسنده: جواد یارعلی، حسین درخشنده، زهرا کمیلی، زهره کمیلی

طراحی جلد: علیرضا زمانی

چاپخانه صحافی: نسل روشن

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۴۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۷-۱۶۵-۱

آدرس: تهران - میدان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهید نظری شرقی، پلاک ۶۱ طبقه چهارم واحد ۵
www.nasleroshan.com @nasleroshan nasle_roshan ۶۶۹۵۳۱۲۶

تمامی مسئولیت‌ها و حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به نویسنده است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و برداشت تمام یا قسمتی از اثر را به صورت چاپ، فتوکپی و... را ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

پیشگفتار

تحقیق و پژوهش در هر علمی لازم و ضروری است. در اهمیت تحقیق می‌توان گفت؛ گسترش تمام دستاوردهای بشر و پیشرفت علوم وابسته به تحقیق است. درواقع به واسطه‌ی تحقیق است که بسیاری از مشکلات بشر مرتفع می‌شود. در فصل اول به توضیحی مختصر و مفید به‌مظور آشنایی خواننده با انواع تحقیق پرداخته شد. تحقیق انواع مختلفی دارد که می‌توان برحسب هدف آن را به سه دسته بنیادی، کاربردی، علمی، بر اساس ماهیت و روش به پنج دسته تاریخی توصیفی، همبستگی، علی و تجربی و درنهایت بر اساس نوع داده به سه دسته کمی، کیفی و آمیخته تقسیم نمود. در فصل دوم به مفاهیم پایه تحقیق از قبیل اندازه‌گیری، نمونه و جامعه، آزمایش، نظریه و درنهایت متغیر پرداخته شده. در همه‌ی تحقیقات به‌طور کلی مفاهیمی پایه وجود دارد البته بسته به نوع تحقیق نقش هرکدام از مفاهیم کم‌رنگ و پررنگ می‌شود. یکی از مفاهیم پایه و جزء لاینفک تحقیق که موضوع اصلی کتاب هم می‌باشد، متغیر است. در تمام تحقیقات متغیر مفهوم پایه است و بدون متغیر تحقیق معنا ندارد چون تحقیق حول متغیر و برای آن انجام می‌شود. در اهمیت متغیر برای تحقیق می‌توان گفت؛ متغیر برای تحقیق همان ناطق بودن برای انسان است. اگر قوه‌ی نطق را از انسان بگیریم از انسان چیزی باقی نمی‌ماند؛ در تحقیق هم اگر متغیر را از آن بگیریم از آن هیچ چیز باقی نمی‌ماند. متغیرها به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند. در فصل سوم به دلیل سهولت یادگیری، در یک طبقه‌بندی متغیرها را برحسب وابستگی، پیوستگی، اثرگذاری و اثرپذیری، مقیاس و سطوح اندازه‌گیری و درنهایت ماهیت پدیده‌ها ارائه شد. پس از آشنایی با

انواع متغیرها لازم است با روابط بین متغیرها آشنا شویم. به طور کلی می‌توان گفت رابطه‌ی متغیرها به چهار دسته رابطه خطی مثبت، خطی منفی، منحنی و عدم رابطه تقسیم می‌شود. در این فصل با ذکر مثال به توضیح روابط بین متغیرها پرداخته شد. ابزارهایی برای اندازه‌گیری متغیرها و جمع‌آوری داده‌ها وجود دارد، از قبیل؛ مشاهده، قیاس‌های درجه‌بندی رفتار، پرسش‌نامه، گروه سنج، نگرش سنج، آزمون‌ها و سیاهه‌های روانی و درنهایت مصاحبه. هر کدام از ابزارهای اندازه‌گیری دارای تعریف، ویژگی، مراحل، مزایا و معایب می‌باشند، در فصل پنجم به تمام موارد فوق‌الذکر پرداخته شد. درنهایت هر کدام از ابزارهای اندازه‌گیری، متغیرها دارای ویژگی‌هایی از قبیل روایی و پایایی می‌باشد. روی ابزار اندازه‌گیری به متناسب بودن ابزار اندازه‌گیری با هدفی که برای آن تعیین شده می‌پردازد که دارای انواع مختلفی می‌باشد. از دیگر ویژگی‌های ابزار اندازه‌گیری پایایی می‌باشد. پایایی به دقت ابزار اندازه‌گیری می‌پردازد. روش‌های مختلفی برای تعیین پایایی ابزارهای اندازه‌گیری وجود دارد؛ از قبیل باز آزمایی، دونیمه کردن، کودر، ریچاردسون، کرونباخ و نرم‌های همتا. در فصل ششم به صورت مختصر و مفید به هر کدام از ویژگی‌های ابزارهای اندازه‌گیری متغیر که صحبت آن رفت پرداخته شد. این نوشته علی‌رغم دقت و موشکافی فراوان عاری از نقص و اشکال نیست و کلیه‌ی خوانندگان محترم بر نگارندگان منت نهاده‌اند اگر با پیشنهادها و انتقادهای خود زمینه‌ساز غنای بهتر و بیشتر آن در چاپ‌های بعدی باشند.